



Arkivopplysningar: (V18, 20/360)

STRATEGIPLAN FOR SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET OG TILTAK I BEITEOMRÅDE 2020 – 2024



Foto: Bernt Reed/Trine Alme

Vedteken av kommunestyret 29.04.2020

Innhald

1. Innleiing
2. Samandrag
3. Prosess og lokal forankring
4. Målsetjingar for bruk av miljøtilskota
5. Strategiar/prioriteringar
6. Aktuelle tiltak det kan søkjast på
7. Delegering
8. Behandling gjennom året
9. Tilskotsbehov i perioden

1. INNLEIING

Kommunen har avgjerdsmynde i forvaltning av tilskot til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og tilskot til tiltak i beiteområde. Det faglege og administrative handlingsrommet er fastsett i «forskrift om tilskot til spesielle miljøtiltak i jordbruket» og «forskrift om tilskot til tiltak i beiteområde» heretter kalla forskriftene. Innanfor ei økonomisk råde, tildelt av fylkesmannen, har kommunen høve til å prioritere tiltak ut frå lokale tilhøve, forankra i den 4-årige tiltaksstrategien som du no har føre deg.

Som i anna utøving av offentlig mynde, skal naturmangfaldlova og lov om kulturminne leggjast til grunn ved handtering av ordningane.

2. SAMANDRAG

Landbruket bidreg med langt meir til samfunnet enn mat og trevirke. Viktige fellesgode frå landbruket er produksjon av sikker mat/matforsyning, bidrag til busetjing og næringsliv over heile landet, miljøgode som bevaring av biologisk mangfald, kulturlandskap, samt skogen og jorda sin funksjon som karbonlager. Landbruket er også viktig for å vidareføre tradisjonell kunnskap og kultur. Fleire av desse godene er unike for landbruket, og produksjonen skjer samstundes med, og på grunn av, landbruksdrifta. Landbruks- og matpolitikken vert utforma slik at næringa framleis skal levere fellesgode til nytte for heile samfunnet.

3. PROSESS OG LOKAL FORANKRING

Arbeidet med revisjonen av strategiplanen er utført av landbrukskontoret i Gloppen og Stad kommune i samråd med faglaga i landbruket. Vi har i fellesskap, utifrå erfaringar med gjeldande plan, drøfta oss fram til endringane vi ønskjer å gjere i planen.

4. MÅLSETJINGAR FOR BRUK AV TILSKOTA

- Vedlikehalde og vidareutvikle det særmerkte og varierte kulturlandskapet mellom fjord og fjell/bre i Gloppen.
- Fremje driftsmåtar i jordbruket som tek i vare viktige miljø- og kulturverdiar.
- Førebyggje og redusere ureining/utslepp frå landbruket til jord, luft, vassdrag og sjø - dette jamfør kommunal klimaplan og EU sitt vassrammedirektiv.

- Stimulere til auka beitebruk i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og få til fleire fellestiltak i beiteområda.

Utfordringar :

- Høvelege rammevilkår for eit aktivt landbruk tufta på berekraftig drift.
- Jordvern.
- Attgroing av viktig kulturmark og areal med høgt biologisk mangfald.
- Forfall av verneverdige bygningsmassar og kulturminne.
- Tap av stiar og ferdselsveggar i kulturlandskapet.
- Erosjon og ureining frå landbruksareal.
- Attgroing av utmark
- For lite bruk av ressursane.
- Enklare tilsyn ved sanking og sjukdom
- Avgrensing av beiteområde som kan vere til fare
- Rovdyr

5. STRATEGIAR OG PRIORITERINGAR

Strategien for Gloppen kommune vil vere å nytte miljømidlar i samsvar med forskriftene for å styrke gardane sitt næringsgrunnlag som eit bidrag til å skape livskraftige bygder og velhaldne kulturlandskap.

5.1 KVEN KAN SØKJE OG KORLEIS

5.1.1 SMIL

Søklar/føretak må oppfylle vilkår i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (heretter kalla PT-forskrifta) §§ 2 og 3 eller § 4. På leigejord må det føreligge løyve frå eigar. Tiltaka skal ikkje ver starta før søknaden er handsama.

Eigarar av landbrukseigedomar kan også søkje dersom det føregår ein produksjon på landbrukseigedom som stettar krava i PT-forskrifta.

5.1.2 TILTAK I BEITEOMRÅDE

Beitelag, grunneigarlag, radiobjellelag m.fl. som er registrert i einingsregisteret, som driv næringsmessig beitedrift som set i gong investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekt i beiteområde kan søkje. Andre på visse vilkår.

5.1.3 Felles for begge ordningane

- Søknad om midlar skal gjerast digitalt i Agros i Altinn.
- Søknaden skal innehalde omtale av tiltaket med spesifisert kostnadsoverslag.
- Tiltaket skal visast på kart i høveleg målestokk.
- For bygningsprosjekt skal det fylgje med målsette teikningar.
- Det skal fylgje med foto av tiltaket/området, før iverksetting.

For tiltak i beiteområde i Landskapsvernområde må løyve frå verneområdeforvaltar eller verneområdestyre leggest ved.

Tiltaka skal ikkje vere starta før søknaden er handsama.

Utover dette er det til ei kvar tid dei gjeldande forskrifter som definerer kven som kan søkje på ordningane.

5.2 UTBETALING

Før sluttutbetaling av løyvud tilskot krev kommunen skriftleg oppmoding om utbetaling av tilskotet.

Det skal leggst ved rekneskapsoversyn over medgått timetal, forbruk av materialar og fotodokumentasjon av tiltaket.

5.3 SATSAR

SMIL	Tilskots%, inntil	Kroner
Planleggings- og tilretteleggingstiltak		
Planlegging av miljøtiltak	100	
Planlegging av hydrotekniske tiltak	100	
Kulturlandskapstiltak og tiltak mot ureining		
Tilstandsrapport gjødsellager	40	5.000/tiltak
Utbetring gjødselport/luker m.v.	40	30.000/tiltak
Utbetring silo-/pressaftanlegg	40	30.000/tiltak
Mindre utbetring husdyrgjødsellager	40	40.000/tiltak
Tilrettelegging rundballelager	40	30.000/tiltak
Vedlikehald fangdam/reinsedam	40	20.000/tiltak
Tak over gjødsellager	50	80.000/tiltak
Driftstilskot bekkelag eller liknande		4.000/lag/år
Tiltak for å oppretthalde miljøkvalitetane i kulturlandskapet	50	
Rydding av kulturmark og kulturminne med særleg verdi	50	
Rydding av beite		1500/dekar
TILTAK I BEITEOMRÅDE		
Tiltak i beiteområde, planlegging og prosjektering	70	
Tiltak i beiteområde, faste og mobile tiltak	50	

For timesatsar eige arbeid, eigne maskiner og innleigde maskiner vert det nytta tilrådte prisar frå Fylkesmannen i Vestland. For rydding av beite kan satsen differensierast opptil kr 1.500/daa etter vurdert arbeidsmengde.

Tilskotsprosenten kan likevel aukast i særlege høve.

6. AKTUELLE TILTAK DET KAN SØKJAST PÅ

6.1. PLANLEGGINGS- OG TILRETTELEGGINGSTILTAK/PROSJEKT

Tilskotet kan nyttast til å planlegge miljøtiltak i eit område som t.d. eit vassdrag, ei grend/eit område.

SMIL: Det kan løyvast eingongstilskot med inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag ved planlegging, organisering og prosjektarbeid i SMIL-ordninga.

Tiltak i beiteområde: For tiltak i beiteområde er eingongstilskotet på inntil 70 %. Tilskot til planlegging og tilrettelegging vert rekna inn under dei ulike tiltaka under pkt 6.2.

6.2 KULTURLANDSKAPSTILTAK OG TILTAK MOT UREINING

SMIL-tilskot skal i hovudsak nyttast til:

- Tiltak for å fremje natur- og kulturminneverdiane gjennom rydda stiar, turveggar og merking av løyper på areal med særskilde verdiar.
- Tiltak for å oppretthalde miljøkvalitetane i kulturlandskapet ved å ta vare på kulturminne og det biologiske mangfaldet
- Tiltak for oppretthalde og forbetre miljøkvalitetane i jord, luft og vatn ved å avgrense og førebygge ureining frå landbruket
- Tiltak for å ta vare på kulturminne gjennom sikring/vedlikehald og røkt av kulturmiljø ved slått, tilrettelegging for beiting og istandsetjing av eldre gardsmiljø m.m.
- Rydding av beite
- Tak over gjødsellager

Lista er ikkje i prioritert rekkefølge og andre tiltak som er nemnt i forskrifta er søkjegode på ordninga.

Tiltak i beiteområde

- Tiltak for å stimulere til auka beitebruk i utmark. Faste innstallasjonar som bruer og skiljeanlegg, sperregjerde og elektronisk sporingsutstyr vert prioritert.

Lista er ikkje i prioritert rekkefølge og andre tiltak som er nemnt i forskrifta er søkjegode på ordninga. Fellestiltak blir prioritert.

7. DELEGERING

Følgjande mynde er delegert til formannskapet

- Mindre endringar i vedteken strategiplan i planperioden

Følgjande mynde er delegert til rådmannen:

- Avgjerd om tilskot i einskildsaker som er i samsvar med vedteken strategiplan
- Omfordeling av SMIL-midlar

8. BEHANDLING GJENNOM ÅRET - TILDELING AV MIDLAR

RAPPORTERING OG RULLERING

Det blir lagt opp til fylgjande handsaming gjennom året, forutsett at kommunen får tildelt midlar:

SMIL

1 Søknadsfrist SMIL	1. mars
2 Behandling av søknader	april/mai
3 Omfordeling av restmidlar i SMIL-ordninga	august
4 Evt. ny søknadsfrist	1. september
5 Rapportering av endeleg forbruk til fylkesmannen	januar/februar

Dersom det er ledige midlar etter at rettidig innkomne søknader er handsama, vert det sett ny frist for søknader 1. september. Søknader som ikkje kan prioriterast inneverande år, må levere ny søknad påfølgjande år.

TILTAK I BEITEOMRÅDE

1 Søknadsfrist Tiltak i beiteområde	1. mars
2 Behandling av søknader beiteområde	mars/april

Tilskotsprosenten kan variere utifrå type tiltak det vert søkt på og totale kostnader på tiltaka.

Kommunen vil bruke samla løyving på tiltaka etter at søknadfristen 1. mars er gått ut.

9. TILSKOTSBEHOV I PERIODEN

Tilskot til SMIL-tiltak i perioden 2020 – 2024:

Det er erfaringstal frå dei siste åra som ligg til grunn for forventa tilskotsbehov (tabell 1) i perioden.

Tabell

TILSKOTBEHOV I PERIODEN:	2021	2022	2023	2024	SUM
Tiltak i beiteområde	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Fellestilstak/andre tiltak	150 000	150 000	150 000	150 000	600 000
Årleg skjøtsel i kulturlandskapet	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Rydding av kulturmark og kulturminne	150 000	150 000	150 000	150 000	600 000
Hydrotekniske miljøtiltak og miljøtiltak	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Planlegging og tilretteleggingsprosjekt	40 000	40 000	40 000	40 000	160 000
Tak over gjødsellager	250 000	250 000	250 000	250 000	1 000 000
Myklebustdalen Bekkelag	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Sum	1 094 000	1 094 000	1 094 000	1 094 000	4 376 000



Foto: Bernt Reed